

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavitve naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od peterskopne petit-vrste po 12 h, če se oglasila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravlništvo pa v pritličju. — Upravlništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravlništva telefon št. 85.

Ljubljana-Celovec.

Ljubljanski Nemci so z nepopisno radostjo in iskrenim zadoščenjem pozdravili nečuten žaljenje in ponižanje, ki se je zgodilo Slovincem povodom cesarjevega prihoda v Celovec.

Svojo radost utemeljujejo Nemci tako-le:

Zgodilo se je v Ljubljani, da so bile frankfurtske zastave snete, v Domžalah pa bombardirane, zato je tudi prav, da se je tako zgodilo s slovenskimi zastavami v Celovcu.

Dalje pravijo: Nemci na Kranjskem so imeniten faktor, Slovinci na Koroškem pa nimajo nobenih pravic; če razobesijo Nemci na Kranjskem frankfurtske zastave, je to njih pravica, če razobesijo Slovinci v Celovcu svoje narodne zastave, je to predrznost in izzivanje.

Ta stvar ne stoji tako, kakor jo popisujejo Nemci. Že razloček med slovensko narodno zastavo in frankfurtsko je bistven. Kako globoko sežen je ta razloček, se je pokazalo prav v Celovcu povodom cesarjevega prihoda. Deželno vodni slugi so namreč snemali frankfurtske zastave, ker vidi vlada v njih demonstracijo zoper cesarja in zoper avstrijsko državno misel, frankfurtska zastava je pangermanski simbol. To je uvidel tudi fanatičnonemški župan celovski in zato je delal, naj bi se nikjer ne razobesile take zastave.

Slovenski trobojci ne more nihče pripisovati takega pomena. Slovenska trobojca je zakonito pri poznana zastava vojvodine Kranjske in simbol zgolj slovenske nacionalne skupnosti. Niti kot jugoslovanski simbol ne more veljati, ker se razlikuje od zastav drugih jugoslovanskih narodov.

Frankfurtska izraža teženje nemstva za združenje avstrijskih pokrajin z Nemčijo, a predpogoj temu je razbitje avstrijske države. Frankfurtska je torej simbol, kateremu ne more biti prijazna država, še manj pa narod slovenski, saj bi združenje z Nemčijo pomenilo za slovenski narod kruto zatiranje, kakršnega so deležni Poljaki na Nemškem, in sistematično ubijanje.

Nasprotno pa slovenska trobojca nima nobenega takega pomena. Zato pa je razobešanje frankfurtske trobojnice izzivanje in žaljenje slovenskega naroda, razobešanje slovenske trobojnice pa zgolj samo manifestacija, da kje tudi Slovinci žive.

Kar se pa tiče pomena, ki ga ima nemški živelj na Kranjskem na eni strani, in slovenski živelj na Koroškem, je pač vsako primerjanje samo smešno. Na Koroškem, ki je bila nekdanj popolnoma slovenska, živi toliko avtohtonskega slovenskega ljudstva, da ljubljansko večinoma priseljeno nemstvo poleg njega sploh čisto nič ne šteje.

Paralela med pravicami kranjskih in koroških Nemcev se je graškim listom popolnoma ponesrečila in istotako poskusi teh listov, opravičiti atentat celovskega župana. Kar se je zgodilo v Celovcu, to je neodpušljivo in nepozabljivo, to je krvavo žaljenje slovenskega naroda, za katero pride gotovo dan plačila.

II. shod narodno-radikalnega dijaštva v Celju.

Dijaško-socialni odsek

Je otvoril v petek ob 3. uri popoldne podpredsednik jur. Fr. Lipold. Prvi je govoril med. Mirko Černič o temi: Alkohol, nikotin, spolno vprašanje med slovenskim dijaštvom. Govornik smatra med socialnimi vprašanji alkoholizem za najbolj pereče, ker strah vohod do rešitve drugih socialnih vprašanj. Alkoholizem je zloraba alkohola. Dokler so posledice te zlorabe omejene na poedince, govorimo o osebnem alkoholizmu, hujši pa je socialni, ki se javlja v družbi; obični, državni, narodu ali njegovih slojih: delavstvu in dijaštvu. Govornik razvija v daljšem govoru škodljive posledice alkohola na človeški organizem in na družbo. V Evropi pride na leto na vsako glavo povprek vina 35 litrov (v Avstriji 22 litrov), piva 43 litrov (v Avstriji 32 litrov), žganja 6 1/2 litra (v Avstriji 9 litrov). V Avstriji se izda na leto za alkoholne pijače 2200 milijonov kron. Med Slovinci je v tem oziru še bolj žalostno: leta 1905. je bilo na Kranjskem zadanežnega 5 1/2 milijonov litrov žganja, 13 milijonov litrov piva in 15 milijonov litrov vina. Žganja izpije povprek vsak kranjski prebivalec 11 litrov (palmo v tem oziru nosi radovljiški okraj, kjer pride na vsakega prebivalca po 23 litrov, tedaj 16 1/2 litra nad povprečno mero v Avstriji — takoj za njim pa pride ljubljanska okolica). Te številke govore, kje iskati vzrok zaostalosti kranjskega prebivalstva in kje tiči vzrok tiste bede, ki tira Kranjce v

daljno Ameriko. 5krat toliko se izda na Kranjskem za alkoholne pijače kot znašajo vsi davki z vsemi dokladami vred!

Kako vlogo igra alkohol med dijaštvom? Analizirajmo zgodovino iz polpretekle dobe nam kažejo žalostno sliko. Koliko idealov je pogljal alkohol po vodi, koliko talentov je uničil. Središče vsega našega društvenega življenja je bilo pijančevanje. In kakor se je vzgajalo dijaštvo na visokih solah, tako je ostalo kot uradništvu v življenju. »Ne le kar veleva mu stan...« je postala lepa fraza. V najnovejšem času se je marsikaj izpremenilo na boljše. Slovenski dijak ni več samo pohajkovelec in veseljak, ampak se bavi tudi resno z življenjskimi vprašanji. Alkoholno zlo sicer ni več vkoreninjeno med slovenskim dijaštvom, vendar o kakem protialkoholnem gibanju ni nič opaziti. Govornik vidi edino rešitev alkoholnega vprašanja kot socialnega zla v abstinenciji. Dijaštvo naj vstopi v krog protialkoholnih agitatorjev, zato pa mora s svojim zgledom prednjačiti. Dijaštvo naj snuje abstenenčne krožke in naj se v svojem glasilu bavi temeljito z alkoholnim vprašanjem.

Isto absolutno odklanjajoče stališče je zavzel referent proti nikotinu. Leta 1906. se je porabilo v Avstriji tobaka 365 tisoč centov, za kar se je izdala vsota 227 1/2 milijona kron, h kateri gotovo prispeva slovensko dijaštvo z razmeroma visokim delom.

Alkohol in nikotin se pridružuje kot tretji ropar človeškega zdravja in sreče njih brat oziroma sin: spolni ekces. Ne glede na škodljive posledice, ki jih povzroči na poedince, je potomstvo oslajeno in predisponirano za razne bolezni. Težek problem je spolni problem: niti največji učenjaki si niso odinili, ali naj zahtevajo popolno vzdržnost, ali dopuščajo mnogozestvo in mnogomostvo. Govornik se ne pridružuje niti prvimi, niti drugim, priporoča pa kot najboljšo sredstvo proti spolnemu ekcesu alkoholno abstinenco in gojitve telesnih vaj: sporta, telovadbe. Zahteva spolnega pouka za mladino po v to upravičenih, namreč šolskih zdravnikih.

V debati je utemeljeval phil. Viktor Zalar ta vprašanja z etičnega stališča, dr. Henrik Tuma pa je ugovarjal ekstremnim nazorom referenta glede alkohola in nikotina. Ne quid nimis! bo tudi tu pravo geslo. Da zmerno uživanje alkohola in nikotina škoduje, tega veda še ni dok-

zala. Tembolj pa treba gledati, da se ne prekorači meja. Glede spolnega vprašanja obžaluje, da socialne institucije današnjega časa zabranjujejo individuu spolno občevarje v tisti dobi, ko je zanje najbolj sposoben. Stoji pa na stališču, da perhorecira spolno občevarje z bitjem, s katerim se ne moreš združiti za življenje.

V vprašanju: Telesna vzgoja, sokolstvo in socialna vzgoja je referiral techn. Janko Hočev var. Dijaška leta so določena za naporno duševno delo, v katerih treba mnogo energije, ki je odvisna v prvi vrsti od telesne moči. To pridobimo v prvi vrsti z bivanjem v prosti naravi in s sistematičnim vžibanjem mišic, s telovadbo. Priporoča dijaštvu dolge izprehode, ki naj odstranijo škodljive posledice dolgotrajnega sedenja in odvajajo od polhajanja gostiln. Govori o potrebi telovadbe in zahteva, da preskrbe šolske oblasti dijakom zdrave, moderno urejene telovadnice, kjer naj telovadi mladina pod vodstvom strokovno izobraženega učitelja. Opozarja na pomen igrar, za katere skrbje zlasti Nemčija, Anglija in Švedska prav uzorno. Število skupnih izletov, ki jih napravljajo mladina pod vodstvom svojih profesorjev, naj se znatno pomnoži. Služijo naj poleg higijenskega tudi poučnim namenom. Pri nas se v tem oziru vse premalo stori. Telovadba je obligatna le na realkah, na drugih zavodih se udeležuje telovadnega pouka le 1/3, skupnih iger pa tudi povprečno le 1/4 dijakov. Najzvernejše deluje v tem oziru I. ljubljanska gimnazija. Govornik razvija pomen sportov, slika našo zaostalost v tem oziru in poda konkretnih nasvetov za izboljšanje. Priporoča veslanje, kolesarstvo, drsanje, planinstvo itd. Zlasti zadnjega bi se moralo dijaštvo krepkeje oprijeti, ne le iz zdravstvenega, ampak predvsem iz narodnega ozira. Vsak akademik bi moral biti marljivo delujoč član planinskega društva. Vendar svari pred pretiravanjem. Priporoča počitniška potovanja v velikem obsegu in opozarja na uspehe češkega dijaštva na tem polju.

Vse dobrote, ki jih nudijo razni športi, pa združuje v sebi sokolstvo. Govornik govori obširneje o pomeni sokolske ideje in važnosti sokolskega dela za akademike. Zahteva, da bodi vsak akademik Sokol ne le po imenu, ampak tudi po duhu. Graja dosedanje brezbriznost dijaštva, dasi priznava, da se je v zadnjem času obrnilo mnogo na boljše.

H koncu opiše govornik pomen družabnega občevarja in si želi v tem oziru temeljitega izboljšanja razmer.

V debati sta govorila jurist Lipold in podnačelnik »Slovenske sokolske zveze« Smertnik o pomenu Sokolstva in grajala dosedanje brezbriznost dijaštva v tem oziru. Tehnik Hočev var je odvrnil, da je položaj danes že bistveno drugačen; v Pragi n. pr. telovadi 36% vseh slovenskih dijakov in med temi najmarljiveje člani naše organizacije. Med Černič omenja ugodni vpliv telovadbe na potomstvo; to se pri drugi češki sokolski generaciji že opaza. Jur. Kramer govori o pomenu dijaških potovanj, ravnotako jur. Lešničar. Fil. Lah pojasnjuje neuspehe, ki jih je imela akad. podružnica češkega alpskega krožka pri svoji akciji za osnivanje dijaških prenočišč po Slovenskem, največ vsled brezbriznosti slovenskega občinstva. Med srednješolci je to vprašanje že rešeno.

Kot tretji je referiral med. Vidie o ciljih moderne šolske higijene. Govornik je v daljšem s statističnimi podatki podkrepljenem govoru pojasnjeval neugodni zdravstveni položaj tega žalostnega pojava. Šolska higijena si je stavila nalogo, skrbeti harmonično za telesno in duševno vzgojo šolske mladine. Zato treba v prvi vrsti, da je mladina pod sistematičnim zdravstvenim nadzorstvom. Zahteva šolskih zdravnikov je zahteva časa, ki se ji tudi Avstrija ne bo mogla dolgo upirati. Zahtevati treba dalje šolskega higijenskega pouka: poudarja naj se snaga, opozarja na škodljivi vpliv alkohola, nikotina, pouči naj se mladina o seksualnem problemu. Šolska poslopja naj bodo sezidana po zahtevah higijene: v okolici ne sme biti prahu, treba dovolj svežega zraka in svetlobe, treba kopališča in prostora za telesne vaje itd. Skrbni naj se zato, da razdelitev učnih ur omogoči učitelju in učencem dovolj počitka.

V debati govori phil. Breznik o žalostnem položaju in škandaloznih razmerah, ki vladajo po slovenskih dijaških stanovanjih. Tudi dijaške kuhinje ne odgovarjajo zahtevam. Hrana je ponekod taka, da bi je pes ne povohal. Pričakuje, da slovensko profesorstvo v tem oziru energično nastopi. Priporoča, da se v večjem obsegu prireajo poučni izleti, nele v naravo, ampak zlasti v industrialna podjetja. V tem oziru se je doslej te v Kranju nekaj zgodilo. — Profesor

LISTEK.

Kolomonov shegen.

(Konec.)

»Dober dan, Joško,« pozdravi Kurež, »pojdi pit! Ali si že popravil mojo puško?«

»Se ne,« odvrne Joško, »nisem imel časa; oče Kurežev, ne smete biti hudi, ta teden bo pa gotova.«

»Nimaš časa! Ti bom že dal, ti potvora ti; če je ne boš popravil do nedelje, naj te zlomek odnese na Grintavce,« se pošali Kurež.

»Kako me bo zlomek odnesel, ko se še pokazati ne upa!« odvrne Joško smejejo se.

»Ti fant, si še mlad in ne veš kaj je svet. Jaz ti pa tole povem, in dobro si zapomni, kaj ti je povedal Kurež na Velikega Šmarina dan. Tle gosposki šlibarčki in frakarji se smejejo in se norčujejo iz hudimana in pravijo, da ga ni. Pravijo, da je Kurež prismojen. Ampak Kurež pa pravi, da če bi ti suhabedri škriči samo en majčken del tega doživeli, kar je stari Kurež na svoje oči videl in slišal s temile ušesi, bi jim ščetine stale na glavi sive kakor naši stari svinji, ki se čoha ob plot, in vedi vrag, če bi ne bilo iz njih le mehke kupček kravjeka.«

»Oče Kurežev, torej vi ste že videli hudiča!«

»Videl, videl,« kima Kurež in sesa kratki vivček v ustih, da so se mu delale jame na licu; »videl sem ga in slišal in čutil!«

»Zakaj se pa nikoli ne sliši, da bi se bil pri nas komu dal videti?«

»No, se vidi, da si še mlad krščen,« pravi Kurež važno, »kakso se mu prikazal tule v dolini, kjer mu od vseh strani bije na kosmata in dolga ušesa cerkveni zvon, ki je blagoslovljen! Hudič je tam, kamor ne seže noben glas zvonov, kakor gori v Kriških gorah, Grintavcih, ali pa za Babjim trebuhom!«

Dosti sta slišala Tinče in Joško. Enih misli plačata in zapustita hitro gostilno. Doma povesta materi, da sta izvedela, da se hudič prikaže le tam, kjer se ne čuje noben blagoslovljen zvon. Kovački se je to zdelo popolnoma naravno in le čudila se je, da ji ni že prej pamet tega povedala. Kratkotomalo so sklenili, da gresta Joško in Tinče koj po kosilu v hribe za Babjim trebuhom, kamor je bilo najbližje.

Popoldne ob treh sta slonela naša junaka visoko v gorenjskih planinah na mehkem mahu in se krepčala s priboljški, katere jima je skrbna Kovačka dala na pot. Pod njima se je razprostirala lepa gorenjska ravan s svojimi vasm, cerkvami in

prostranimi gozdi in malimi hribčki, ki so se jima zdeli kakor krtine, za njima pa so kipele v nebo goli udi veličastnih velikanov. Najmanjšega glasu ni bilo čuti, kakor da bi vesoljna Gorenjska mrla pod vročimi poljubi pripekajočega sonca. Ptice so se vse poskrile v gosto senco, le daleč gori nad strmo pečino je krožil orel v veličastnem poletu.

Ko sta se nekoliko odpčila, se dvigneta in izgineta za širokim slemenom Babjega trebuha in dospeta kmalu v divji kotel, obdan od visokih in strmih pečin. Skoro ju je postalo strah v tem peklu, odkoder ni bilo videti izhoda. V teku nebrojnih let si je izkopal potok Konjšica globoko strugo v živo skalo, kjer je peneč se bobnel v divji jezi v dolino. V pragozdu so trohnela tuintam starodavna debela podrtih velikanov in le s težavo sta si delala pot.

»Tukajle bo pripraven prostor,« pravi naposled Joško upeljan na mali tratič. »Semkaj pač ne more priti noben glas zvona.«

»Malo se odpčijava,« odvrne Tinče, »da mi pojenja nekoliko butati žila.«

»Ali te je strah?«

»Mene strah?«

»No, meni se zdi!«

Nato začeta. Iz torbice izvlečeta steklenico blagoslovljene vode in poskropita okoliinokoli sebe krog,

razpostavita relikvije, v roki molek in Tinče izvleče iz žepa Kolomona.

Takrat pa opazi Tinče, da mu žila ni še nehala »butati«, pač je nasprotno vedno huje »butala«.

»Joško, jaz že ne bom klical, daj ti!«

»Daj sem! Saj sem vedel, da si strahopetec. Jaz se pa nič ne bojim.« Tinče da knjižico Jošku.

»Joško! Jaz se ne bojim, a tako nekaj čudno mi je, kakor da bi se bal nesreče. Klič sam, jaz pa grem nazaj na Babji trebuh in bom med tem raje molil.«

»Kar izgubi se, mevža, te kar prav nič več ne rabim!« pravi Joško jezno.

Tinče pa ubere pot vkreber, kar so ga nesle noge, da bi kolikor najhitreje ubežal iz groznega kraja. Hitreje menda še noben človek ni prišel na hrib, kakor takrat Tinče. Gledal ni na to, kje bi bila boljša pot, nego pehal se je naravnost kvišku, skakal čez starodavne podrte hlode, plezal čez skale in rinil skozi grmovje, da so mu veje neusmiljeno praskale obraz; a on ni pazil na to, nego hitro ujel klobuk, katerega mu je veja izbila z glave. Pokalo je dračje, listje je šumelo, a tuintam je sprožil skale in kamenje, da je s truščem bobnelo v prepad. Od časa do časa pa je zaupil Jošku: »ne še, ne še, počakaj!«

Prišedši na planoto vrhu hriba pade onemogel v travo. Zmanjkalo mu je sapa, pot mu je lil curkoma in tresel se je po celem telesu. Čez dolgo se šele umiri in začne prebirati litanijske vseh svetnikov iz svoje mašne knjižice, tiskane v latinščini, prebral je par psalmov in ko je vse prebral, je začel od kraja.

Dolgo je sedel, a Joška ni bilo od nikoder. Sonce se je nagnilo k večeru in hladen veter je pripihal z Grintavcev, katere so objeli črni oblaki.

Tinčeta je vedno bolj skrbelo za Joška. Bal se je najhujega, da ga ni — hudič vzel. Rad bi mu šel pomagat, a za nobeno ceno na svetu bi si ne upal v kotel. Z obupnim srem se naposled odloči in odide sam domov.

Bila je že trdna noč, ko se je blizal domu. Pred seboj opazi na sivi cesti par črnih točk, ki so se mu blizale. Čul je razburjen govor in spoznal — Joškov glas. Pospeši korake in pade bratu okoli vratu.

»Joško! Ali se ti ni nič zgodilo? Oh, sedaj je pa dobro.«

»Tinče, Tinče, kje pa si bil? Bali smo se zate in smo te šli iskat. Koliko skrbi si nam napravil. No, pa da smo te le dobili!«

Doma ga je mamica s solznimi očmi objela in ga okrepčala z jedjo in pijačo.

Jošt zavrača napade na dijaške kuhinje kot pretrpane, prepričan pa je, da treba mnogo nedostatkov odpraviti. Tudi šolska poslopja so v škandaloznem stanju. (Dr. Sehwab: Ološka šola v Celju je prava stran-šče!) Dosti boljše ni s poslopjem slovenske gimnazije v Celju. — Prof. Vajda opisuje težave, ki jih imajo profesorske komisije pri pregledovanju dijaških stanovanj in polževo pot, ki jo hodijo tozadevni akti. Pričakuje sodelovanja med dijaštvom in profesorstvom v takih vprašanjih in pozdravlja javno kritiko nedostatkov, vendar naj bo ta objektivna. — Dr. Tuma omenja, da bo tudi v dijaško-socialnem vprašanju edina pot do rešitve samopomoč. — H koneu konstatira phil. Breznik, da si je postavilo narodno-radikalno dijaštvo za naložo, da hoče ne proti profesorjem, ampak roko v roki z njimi delovati na izboljšanje dijaških razmer. Nato zaključijo predsednik zborovanja ob 7. uri zvečer.

V soboto dopoldne ob 9. uri se je otvorilo

II. plenarno zborovanje.

na katerem se je obravnavalo predvsem o vprašanju **narodne obrambe**.

Na shod je došla cela vrsta pozdravnih brzojavk in pisem, med drugim od posl. dr. Rybářa, Kľofača in Hajna, Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev, slovensko-hrvaškega dijaškega shoda v Pazinu, hrvaškega naprednega dijaštva itd.

Jurist Fran Lipold je poudarjal, da pri vprašanju narodne obrambe ne gre le za ohranitev narodove celokupnosti, ampak tudi za ohranitev poedince: lastna korist nas sili k narodnemu delu. Pod imenom narodne obrambe razumemo delo za ohranitev narodnega značaja v narodu, za osvoboditev naroda tujega gospodarskega in kulturnega upliva. Temelja narodne zavednosti sta tedaj prosvetna in gospodarska neodvisnost. Za prvo naj skrbe v prvi vrsti naše šole. Zahtevamo tedaj v resnici narodnih šol vseh vrst. Učiteljstvo na naših šolah mora biti narodno čuteče. Glede organizacije slov. manjšinskega šolstva opozarja na letošnji Ciril-Metodovo številko »Omladinec«. Omenja potrebo **organiziranja podružnic** (Gauverbände). Poleg šole naj skrbi vse družabno življenje za narodno okrepitev. V prvi vrsti treba **ljudsko-izobraževalnega dela**. (Zato se zanimajo ob mejah zadnji čas tudi klerikale, toda njih delo je narodno pogubonosno, in ima le namen pridobivati pristave). Posebno ugodno uplivačo o meji ljudske knjižnice, s katerimi treba vso mejo preplaviti. Opozarja na potrebo enotnega organiziranja vsega izobraževalnega dela, na **zvezo izobraževalnih društev**. Posebna skrb se mora posvečati onim, ki so zapustili ljudsko šolo: treba **izobraževalnih in nadaljevalnih splošnih, pa tudi strokovnih tečajev**, misliti se mora priti na **narodno mladeniško organizacijo**. Nujno potrebna je podrobna vsestranska statistika razmer v vseh krajih ob meji in vseh narodnostno mešanih krajih.

Naš boj pa se bo zlasti izvojeval na **gospodarskem polju**. Delati pa moramo v duhu **naprednega demokratizma** za enakopravnost vseh stanov. Začeti moramo z vzgojo mladine: buditi v njej veselje do praktičnih polkievev. Govornik razpravlja nato obširneje o **zadružništvu**. Združevanje sil, ki same ne pridejo do potrebne veljave v upoštevanja vredno celoto na principu samopomoči in solidarnosti je namen zadružništva. Sloveneci se v gospodarskem delu predvsem

oopiramo, kar nas slabi: 4 slovenske zadružne zveze imamo in 3 nemške raztezajo svoj delokrog po slovenskem ozemlju. Učimo se zadružništva: rabimo strokovnjakov v vseh in zlasti gospodarskih vprašanjih. Naše dijaštvo naj posveča večjo pozornost trgovini. Rabimo pa tudi domače industrije. Kapitala imamo dovolj, treba le gospodarsko podkovanih in tehnično izobraženih moči. Vsled pomanjkanja industrije se naše ljudstvo potuje doma in v tujini. Potrebno pa je poudariti, da bo mogla naša trgovina in industrija konkurirati s tujco le, ako si bo zapomnila načelo **solidnosti**. Govornik nato govori obširneje o gospodarsko obrambnem delu Nemcev in svetuje posnemanje. Seveda treba predvsem osnovati slovensko gospodarsko obrambno društvo. Govori nato o nevarnosti, ki grozi obmejnemu Slovenstvu vsled kolonizacijske akcije »Südmarke« in k sklepu pozivlja »Družbo sv. Cirila in Metoda«, naj vzbuja zanimanje za narodno obrambno delo v najširših slojih s tem, da prične izdajati »Manjšinski vestnik«.

V debati, ki se je nato otvorila, je pojasnjeval fil. Ivan Prekoršek narodne razmere v slovenskih in mešanih trgih na Spodnjem Štajerskem. Vsled tega, ker poučuje na odtonih šolah večinoma nemško učiteljstvo, se naša mladina v trgih sistematično potuje. Jurist Janko Lešničar govori o razmerah pri štajerski Kmetijski družbi. Slovenci imamo 17 podružnic, a te so večinoma nedelavne, mesto da bi z marljivim delovanjem skušale dobiti od dežele kolikor mogoče podpor.

Jurist Miloš Stibler riše položaj v marenberškem okraju, kjer Slovenci zelo dobro napredujejo. Danes imamo 8 narodnih občin, medtem ko smo imeli pred 10 leti le eno. Opozarja »Družbo sv. Cirila in Metoda« na šole na Kapli, v Lučah in pri Sv. Duhu na Ostrnem vrhu, kjer je nevarnost največja. Ljudstvo je izvečine zelo protiklerikalno; z nesmiselnim »delom« mlađe duhovščine (pri Sv. Kungoti je ustanovil duhovnik knjižnico krščansko-socialne zveze, v kateri je le 1 Jurčič, sicer pa izvečine knjige nabožne vsebine: v nekem drugem kraju je ustanovil duhovnik čitalnico, ki ima kot namen v pravilih čiščenje srca Jezusovega! pa je ponekod pojem slovenstva istoveten s pojmom klerikalizma, kar provzroča, da prestopajo naprednejši kmetje v nemški tabor. Želeti bi bilo, da se ustanove po vseh eksponiranih krajih Ciril-Metodove podružnice kot izobraževalna društva. Veliko napaka je storila družba s tem, da je ustanovila na Muti le deklško enorazrednico pod vodstvom nun.

Potovalni učitelj »Zadružne zveze«, g. Pušenjak, je nato obširno govoril o zadružništvu in njega različnih panogah. Pozivljal je dijaštvo, naj se skuša v svojih akad. letih v teh vprašanjih temeljito izobraziti, da bo moglo pozneje v življenju na gospodarskem polju aktivno sodelovati.

Dr. Vekoslav Kukovec je pozdravljal zanimanje narodno-radikalnega dijaštva za gospodarska in obrambna vprašanja in je nato pojasnjeval vzroke neuspeha štajerskega narodnega sveta.

Dr. Gregor Zerjav: Narodno-radikalno dijaštvo razpravlja o temi narodna obramba v Celju za to, da je ohranitev in osamosvojitev slovenskega življa na Spodnjem Štajerskem odvisna edinole od osvojitve južnoštajerskih trgov in mest. Nasprotuje mnenju, da naj se poleg ob-

stoječih nemških trdnjav osnujejo novi slovenski centri, ki bi naj započeli boj proti nemškim, kajti slednje je ustvarila naravna in gospodarska potreba. Kot odbornik »Družbe« nanažnja, da se prične z izdajanjem »Obrambnega vestnika« že to zimo. — Kar se tiče šole na Muti, hoče vodstvo že s prihajajim šolskim letom otvoriti deško in deklško dvorazrednico in oskrbeti, da postane iz tamošnjega gradu živahen »Narodni dom«.

Tudi v vprašanju avtonomije okrožij se je vodstvo že bavilo in hoče v to privoliti, čim najde v kakem okrožju dovolj delavnih moči, ki bodo zagurale redno delovanje. — Kar se tiče družbenega učiteljstva, se bo skušalo mu ustvariti tako socialno in materialno pozicijo, da bo od vsega učiteljstva najboljše situirano.

Dr. Tuma je svaril pred tem, da dijaštvo pri malenkostnem dnevnem boju za male naloge ne izgubi velikih ciljev izpred oči in ne pozabi težavne, ali važne naloge, ki jo ima slovenski narod v boju proti prodirajoči gospodarski sili velike Nemčije.

Ko je še govoril prof. Vajda o geslu »Svoji k svojim«, čigar drugega dela »na povsod po pravici« ne smemo izpustiti nikdar iz oči, in naglašal potrebo narodnega uradništva, je zaključil predsednik ob 1. uri popoldne zborovanje.

Jugoslovanski minister.

Zagreb, 9. septembra. »Agramer Zeitung« je vprašala predsednika državnega zbora dr. Weiskirchnerja, kako stališče zavzema napram imenovanju jugoslovanskega ministra-rojaka. Dr. Weiskirchner je odgovoril brzojavno iz Rovinja: »Živim tukaj na dopustu ter sem brez vsakega stika z Dunajem in političnimi krogi sploh. Osebo bi mi bilo imenovanje katerega jugoslovanskega poslanca za ministra simpatično.« — Imenovani častnik je k temu izvedel, da hoče vlada z ustanovitvijo tega ministrstva še počakati, da ga čim dražje proda (?) jugoslovanskim poslancem.

Hrvaško madžarski konflikt.

Budimpešta, 9. septembra. Ban dr. Rakodeczay je že od sobote v Budimpešti, a oficialni razgovori so se pričeli šele danes. Najprej je imel daljši razgovor s hrvaškim ministrom pl. Josipovićem, pozneje ga je sprejel ministrski predsednik dr. Wekerle. Konferirala sta o političnih pojavih zadnjega časa in o saniranju političnega položaja na Hrvaškem. O tej konferenci se izda oficialen komuniké. Glavni predmet razgovora pa je bila ustanovitev vladne večine iz jedra narodne stranke. Popoldne je prisostvoval ban ministrskemu svetu.

Grof Battany, ki je baje posredovalec med ogrsko vlado in hrvaško-srbsko koalicijo, je imel v Karlovih varih razgovor z nekim češkim častnikom o položaju na Hrvaškem. Grof je rekel, da so se politične razmere na Hrvaškem v zadnjem poldrugem letu izboljšale tako, da upa, da se bodo odnosi med Hrvaško in Ogrsko potom regnikolarne deputacije dale prijateljsko urediti.

Zagreb, 9. septembra. Zemunska »Narodnost« poroča, da bi bil predsednik sabora dr. Medaković v Karlovih varih rad govoril z ministrom Kossuthom, a Kossuth ga ni hotel sprejeti.

Govori se, da bo hrvaški sabor sklical meseca novembra, a se takoj

razpusti, nakar bodo nove volitve spomladaj 1908.

Na velikem shodu radikalnih Srbov v Rumi se je sprejela resolucija, s katero se je vzel na znanje osrednjega odbora glede izstopa radikalne srbske stranke iz hrvaško-srbske koalicije. Resolucija se izreka za reški in zadrski program.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 8. septembra. Iz pristanišča v Kronštatu sta odšli dve torpedovki v Kaspiško morje, in sicer zaradi nemirov v Perziji.

Moskva, 8. septembra. Grof L. Tolstoj piše v »Novoje Vremju«, da se ne udeležijo več strankarskih političnih bojev pred volitvami v duma, ker se mu zdi tak boj škodljiv in brezsmiseln. Obenem izstopi iz zveze oktrobristov ter ne mara pripadati nobeni stranki več.

Petrograd, 8. septembra. Car je potrdil zakonski načrt sv. sinoda o olajšanju ločitve zakona. Ako kateri zakonski odpade od pravoslavne vere ali zapusti skupno bivališče za tri leta, se sme zakon vedno ločiti.

Odesa, 9. septembra. Nemiri v Odesi še vedno trajajo. Vserusi so izdali poziv na židovsko prebivalstvo, naj plačajo splošno denarno globo, da se jih ne bo več preganjalo.

Moskva, 9. septembra. V Moskvu kandidirajo v duma le kadeti, oktrobristi in monarhisti. Kadetom je zmaga zagotovljena.

Punt v Maroku.

Pariz, 9. septembra. General Druđe je brzojavil vladi, ako napovedani maroški odposlanci ne pridejo do večera k njemu, v svrhu mirovnega pogajanja, začno francoske čete jutri zopet z operacijami. Odkar so prišli Francozi v Casablanca, je padlo baje 800 Marokancev. V Casablanci so se pojavile črne koze.

London, 9. septembra. Ropar Raizuli je poslal angleškemu poslaništvu končne pogoje glede izpusta angleškega podanika Macleana. Raizuli zahteva, da mu mora Anglija zajamčiti varstvo, izposlovati imenovanje za pašo Tetuana in Larasa ter popolno nezakrivost.

Berolin, 9. septembra. Francosko poslaništvo je poslalo nemški vladi promemorijo, v kateri naznaja, da namerava skupno s Španijo organizirati začasno policijo v nekaterih maroških pristaniščih. Nemška vlada je odgovorila, da smatra odredbo le začasno, ki ne bo nasprotovala sklepom konference v Algerasu. Nemška vlada ne misli delati Franciji težko pri njenih akcijah, ki jih je započela vsled dogodkov v Casablanci, a upa tudi, da se ne bodo več dogajale škode tujim trgovcem, kakor se je to zgodilo v Casablanci. (S tem je potrjeno, da so francoski vojaki res plenili po Casablanci).

Pariz, 9. septembra. Današnji ministrski svet se je bavil z odškodnino zaradi dogodkov v Casablanci ter sklenil, da mora odgovornosti nositi maroška vlada, a odškodnino mora določiti mednarodna komisija.

Madrid, 9. septembra. Gubernator v Safiju se je podvrgel novemu Muleju Hafidu. Mael-Ajnin koraka s svojimi pristasi proti Marakešu.

Proti vstašem v Macedoniji.

Sofija, 9. septembra. Proti macedonskim vstašem se snuje šest novih lovskih bataljonov. Tudi v Albaniji so se razglasili tozadevni pozivi za prostovoljni vstop, toda prijavil se ni nihče, kar je treba le pozdraviti, ker bi albanski elementi le škodovali ugledu vojaštva.

lega protivnika papeževe nezmotljivosti; veliko manje pa se mi je takrat o posetu Djakova l. 1885. sanjalo, da bom zopet dvajset let pozneje, l. 1905. romal v »večno mesto« Rim, ter ondi posetil ono posvečeno torišče, kjer se je pred petindesetimi leti razlegel jarni glas sremsko-bosanskega apostola, kateremu so med prepričevalnim govorom zoper navedeno dogmo njegovi duhovni tovariši ugovarjali s krilatlo besedo: »Descende!«...

V nekakšnem svetem strahu sem se bil bližal takrat l. 1885. veličastni djakovski baziliki, v kateri si je veliki dobrotnik Jugoslovancev zgradil kakor novodobni Faraon dalekovidno nagrobno piramido.

Prebil sem potem tri dneve v svetli stolnici sremsko-bosanske vladikovine. Hodil sem vsako jutro k mašam v stolno cerkvo ter si jo pri tem ogledoval od zunaj in od znotraj.

O tej djakovski katedrali se je pisalo že toliko in to v raznih jezikih, da mi ne preostaje drugega, kakor navesti tu nekatere važnejše spise:

V prvi vrsti je pisal najprej o tej svoji baziliki biskup Strossmayer sam in sicer: »Stolna cerkva v Djakovu«, l. 1874.; potem je priobčil o njej več člankov, zlasti o njenih slikah v »Glasniku biskupije bosanske i srienske«. Nadalje »Djakovačka stolna

Anarhija na otoku Samosu.

Carigrad, 9. septembra. Prebivalci otoka Samosa odklanjajo vsakega kneza, ki bi ga sultan imenoval. Vsled tega je odšel novoimenovani knez Juri Jaded v Smirno, kjer si vzame bataljon vojakov ter si pribori pot na otok s silo.

Nemiri v Koreji in Kini.

London, 9. septembra. Korejski vstaši se tajno neprestano organizujejo ter nameravajo razdijati železnice in brzojave ter pomoriti vse neoborožene Japonce. Dosedaj so že več japonskih mož in žen na grozovit način pomorili ter trupla onečastili.

V kitajski provinci Kvantung so nastali resni nemiri. Vstaši so udrli v mesto Fagšang ter pomorili uradnike. Sedaj se pomikajo vstaši proti mestu Kingčou.

Dopisi.

— **S Prema** smo dobili ta-le poravek, ki ga v smislu zakona priobčujemo brez komentarja:

P. n. uredništvu »Slov. Naroda« Ljubljana.

Sklicujoč se na § 19. tisk. zakona z dne 17.12.1862, drž. zak. št. 6 ex 1862 zahtevam z ozirom na dopis objavljen pod zaglavjem »Dopisi« v št. 202 z dne 2.9.1897 Vašega dnevnika »Slovenski Narod«, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni poravek:

Ni res, da se je cerkev na Premu zgradila z velikimi žrtvami premskih župljanov; res je pa, da se je zgradila večidel z milodari cele Krajske.

Ni res, da je ta nekdanja lepa cerkev v takem slabem stanu, da je treba, da jo pride gledat prevzvišeni Bonaventura; res je pa, da se nahaja cerkev v dobrem stanu.

Ni res, da je bila na angeljsko nedeljo maša in litanije ob 7. uri zjutraj, z zgovorom, da mora iti podpisati k duhovnim vajam; res je pa, da je bilo duhovno opravilo ob 7. uri zjutraj zaradi običajnega, po več dni trajajočega plesa.

Ni res, da so cerkev in fara precej oškodovana vsled njegovih vaj; res je pa, da so bili s tem, da je bilo opravilo ob 7. uri zjutraj, oškodovani premski krčmarji.

Ni res, da se sedanji patron, župnik Lenasi, upira prispevati za to cerkev; res je pa, da je on vsikdar pripravljen k vsaki popravi cerkve dati svoj postavni, patronatni prispevek.

Zupni urad Sv. Helene na Premu dne 7. septembra 1907.

Ivan Lovšin, župnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. septembra.

— **Se vedno** ni razkrito, kaj pravzaprav namerava vlada z našo prvo gimnazijo. Vodja še ni imenovan in tudi šolski sluga še ni dobil dekreta, da naj vodstvo za bodočo šolsko leto prevzame. Izza kulisa pa smo izvedeli, da se je v glavi naše slavne vlade vtrnila nova iskra. Vodstvo na naši prvi gimnaziji hočejo čisto tako urediti, kakor je urejeno na celjski. To se pravi, glavni vodja bode Nemeec; slovenske paralele pa bode vodil nekaj poddirektor! To gorostasno misel zabeležimo danes brez vsakega komentarja. Celje bode Ljubljani vzor! Da bi hoteli Ljubljano na tak način ponižati, te predrznosti niti

(Dalje v prilogi).

Ko pa so ostali domači sami, so si pripravovali dogodke.

Ko je Tinčec odbežal v hrib, je Joško gledal en čas za njim, dokler ni izginil v gošči. Potem pa začne z »žebrenjem«. Kar začne pokati les, v gozdu nastane vihar in z groznim bučanjem so začele leteti skale ravno proti Jošku. Obenem pa začuje obupni klic Tinčetov in — zdelo se mu je, da je Tinčeta že »uhvatil« zlodej, ker je šel iz blagoslovljenega kroga.

Tedaj pa tudi njemu stopijo lašje pokonec in spusti se v obupen beg, proč od hudiča, po divjem kotlu navzdol. Nad njim pa je vedno truščalo in pokalo in grmelo. Kar po zraku je letel, a nakrat se spotakne in se zvali po plazju v globočino; niti poskušal se ni ustaviti, bilo bi brezuspešno. Priletel je v globlino, a k sreči je bil na dnu breg zelo položen in ustavil se je srečno v travi poleg potoka, kjer je delal majhen tolmun, kakor da se odpočije od besnega boja med skalami. Odšel je smrti z malimi praskami. Potem pa hitro vstane in hiti po poti, ki je postala zložna, v dolino in po njej dospe kmalu domov, kjer pa o Tinčetu ni nihče nič vedel. Čakali so do večera, a Tinčeta še vedno ni bilo. Naposled se odpravi Joško s par tovariši, katerim pa ni povedal resnice, kaj sta v gorah delala, že pozno zvečer na pot iskat Tin-

četa, če bi sploh še dobil kake njegove zemeljske ostanke.

* * *

Tako so ostali vsi poskusi brez sadu. Nič več nista poskušala Kolomona, a ga tudi nista mogla. Izginil je namreč. Teta Tona — silno pobozna sestra Kovačič — je nekoč izvedela od svoje sestre za to knjigo. Stikala je toliko časa, da jo je našla pod Joškovim zglavjem, in jo skrbno skrila na svojem domu. Joško pogreši knjigo, a teta pove — da ji je knjiga — zgorela.

Joško se razsrdi in išče maščevanja. Dobi tetine sanjske bukve in jih vrže jezno v — ogenj. Teta pogreši knjigo in joka, a Joško pravi malomarno, da je trampihel — tudi zgor-el!

T. T.

Potopisni páberhl.

III.

Tri dni v Djakovem.

V soboto po Telovem l. 1885. popoldne sem se bil peljal torej od Vrhpolja navzgor proti Djakovu...

Ko sem oddaleč bil zagledal rdečeočno dvojico zvonikov veličanstvene Strossmayerjeve katedrale, ki sta se kakor dva goreča plamena vzpenjala iznad holmičaste ravnine

pod sinji nebeški svod, mi je zaplapolalo v srcu neko svečanostno čuvstvo otroškega spoštovanja do velikega jugoslovanskega mecena in poklicanega apostola sprave in ljubezni med zapadnimi in vzhodnimi kristjani.

Pri tej prči so se mi vzbudili v vznešeni duši dolgo speči spomini, iz katerih se mi je prikazala pred duševnim pogledom kakor bliščeč meteor ominozna letnica: 1870... Hkratu sem se bil namreč domislil — fulminantnega govora, ki ga je imel omenjeno leto na vatikanskem koncilu biskup Josip Juraj Strossmayer, pripoznani »najboljši latinski govornik vesoljnega krščanstva« zoper dogmo o — nezmotljivosti rimskega papeža...

Bil sem takrat šestindvajsetleten mladenič, poln žarečega ognja, ki je tiste dni prošinjal vse človeštvo za — svobodomiselnost, napredek in prosveto. Služboval sem tisti čas v pomorskem arzenalu v Pulju. Nestropljivo sem pričakoval vsak dan večernega delopusta, da sem mogel pohiteti kar naravnost v »Café alla marina«, kjer sem z zanimljivo znatiželnostjo čital poročila z omenjenega cerkvenega zbora v Rimu, kamor so bile tisti hip obrnjene oči vsega sveta.

Takrat se pač nisem nadejal, da bom petnajst let na to prišel v škofj-sko stolico po širnem svetu zaslove-

cerkva iz unutra«, ki jo je opisal v »Danic« društva Sv. Jeronima l. 1885. Milko Cepelič, sedanji stolni župnik v Djakovem. Izšla je tudi knjižica v italijanskem jeziku: »La cattedrale di Diakovo« od G. Tondini de Quarenghi (Firenze 1884.). Najlepši opis te veleznamenite hiše božje pa je v krasno ilustrovani knjigi: »Stolna cerkva u Djakovu«, ki jo je bila izdala na čast svojemu veledušnemu ustanovitelju »Jugoslavenska akademija« znanosti in umjetnosti. Končno mi je omeniti še obširnega sestavka: »O djakovačkoj stolnoj cerkvi« iz peresa vseučilišnega profesorja dra. Fr. Markovića, ki je natisnjen v knjigi »Spomen-cvijeće iz hrvatske i slovenske dubrave«, izdane od »Matice hrvatske« l. 1900. v proslavo petdesetletnice Strossmayerjevega biskupovanja.

Opozarjaje na predstoječe spise, se združujem vsakršnjega podrobnejega opisovanja te prekrasne djakovske bazilike ter navedem tu le nekatere najpotrebnejše podatke iz zgodovine njenega zgrajenja:

Stolna cerkva v Djakovem, ki so jo gradili šestnajst let, je sezidana z dvema zvonikoma vred od neometane opeke, ki se v solnčnem obsevu žari, kakor ognjenosnji rubin, dvigajoč se v gigantski obliki pravečnega žrtvenika iznad zelenega polja... Veliki njegov zgraditelj je zasnoval ta

Schwarzu, niti Kalteneggerju ne pripisujemo! To bi bila predpustna šala, katera bi se morala najostreje zavrniti! Pri vsi klavernosti sedanje deželne vlade kaj tako bedastega vendar ne pričakujemo!

— O uradnikih e. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru. Pri ces. kr. okrajnem glavarstvu v Mariboru zavre takoj drug veter, če se umakne Slovincem včasih še vendar nekoliko pravični glavar grof Attems. Zadnji čas je bil isti odsoten. Kar se je takrat storilo, dopisovalo, ukazovalo, je podpisal njegov namestnik, ki je seveda strog German. Da bi se tedaj tudi pokazal kot namestnik glavarja, nastopa ob takih prilikah prav samoblastno in mogočno kot edini in najvišji zapovednik v glavarstvu. Običajno itd. dopisuje v naravnost zapovedujočem, grozečem tonu, ter preti s kaznjico, če se ne zgodi vse do pičice tako, kot si želi ta vsenemški gospodič. V dobi odsotnosti e. kr. okrajnega glavarja si je štel njegov namestnik v prijetno dolžnost podražiti malo slovensko uradujoče občine, zvesti se nad slovenskim uradovanjem, nad vračanjem slovenskim županom nerazumljivih dopisov. Pred kratkim je poslala namreč bolnišnica v Radgoni neki občini popolnoma nemški dopis. Ker župan te občine ne zna niti besedice nemški, vrne ta dopis bolnišnici s pripombo, da ne razume ter zahteva slovenskega dopisa oziroma prevale. Bolnišnica v Radgoni pošlje dopis na e. kr. okrajno glavarstvo v Maribor v prestavo, in nekega lepega dne dobi občina sledeči dopis od tam: »..... Glede odklonitve nemškega dopisa oskrbnikstva imenovane bolnice, se opetovano pripomni, da ima v smislu § 19. zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142 občina sama v mešanih jezikovnih krajih (pri nas ni nobenega Nemca) za to skrbeti, da se v dotičnem področju v enem običajnem (samo slovenskem) deželnem jeziku pisane vloge umajo. Ta dolžnost občine se je že izrekla s tuuradnim razglasom z dne 16. svečana 1907, št. 3039. Če bi se slučajji ponavljali, da bi županstvo N. iz principa nemške dopise neresene zavračalo, bode prisiljeno e. kr. okrajno glavarstvo v smislu § 93. obč. reda proti županu postopati.« — C. kr. namestniški svetnik: — Pod tem dopisom stoji nečitljiv podpis. Kakor je iz tega razvidno, so ti nemško-nacionalni glavarjevi namestniki drzni dovolj, da si upajo § 19. drž. on. zak. tolačiti po svoji ter na podlagi tega slovenske župane siliti, da morajo nemške dopise itd. razumeti. Nekateri naši župani, javni slepe pokorščine in strahopetni store takoj vse, da zadovolje te nemško-nacionalne gospode. Pazili bodemo na vse in skrbno ter brez pardona pribli take in enake drznosti v javnosti ter potrkali na merodajnih mestih. Naš jezik je, kakor vsi drugi, enakopraven ter se ima prav tako pri e. kr. okrajnem glavarstvu v Mariboru upoštevati, kakor povsod drugod. Zadnji čas vseh v naših občinah sicer čisto drug, novi duh, in gospodje pri glavarstvu se menda upravičeno boje, da bodo nekega dne jeli neslovensko pisani dopisi trumoma jadovati nazaj — ter se bodo morali gospodje potruditi s prestavo.

— Politično, gospodarsko in izobraževalno društvo za Vodmatski okraj je imelo sredi v dvorani pri Pavšku svoj ustanovni občni zbor ob veliki udeležbi. Kot predsednik pripravljalnega odbora je pozdravil udeležence g. Dragotin Hribar, predstavil oblastvenega zastopnika g. Jančigaja ter nato kratko orisal vzroke, zakaj se je ustanovilo društvo. Glavni vzrok je, da je vod-

matski okraj na narodno-gospodarskem polju precej zaostal, kar se mora odpraviti, kajti namen društva je, da pospešuje duševni in gospodarski napredek vodmatskega okraja, razširja politično naobrazbo in narodno zavest ter brani socialne in gospodarske koristi svojega okoliša. Nato so se prečitale glavne in važnejše točke pravil, ki so se brez spremembe v celoti odobrile, nakar so se vpisovali člani v društvo. Pri vršilih se volitvah so bili z vslikom in soglasno izvoljeni v odbor sledeči gospodje: Babnik, Bizjak Ivan, Kavčič, Lovšin, Mlakar, Praprotnik, Šelko, Tomažič in Verovšek, za namestnika pa gg. Rebolj Pavel in Židan. Preglednika računov sta gg. Gerbac in Oražem. Pri raznoterostih je poizval g. Oražem na agitacijo, da dobi društvo čim več članov, in na zavestnost, ki vladaj med vsemi člani, da se ne bo v vodmatskem okraju še nadalje spalo nevarno spanje nezavednosti. Povdarjal je potrebo izobrazbe, v kateri namen in v katerega namena dosego naj društvo čimprej ustanovi knjižnico in čitalnico. Govornik ima lepo knjižnico doma in jo hoče večinoma vso darovati društvu, da položi tako temelj društveni knjižnici. (Splošno odobravanje.) Gosp. Hribar se g. Oražmu zahvali za umestne besede zlasti pa za njegov rodoljuben namen. G. Bizjak želi, naj bi društvo delovalo zlasti na gospodarskem polju, naj bi se ljudem v tem okraju dajala potrebna pojasnila, nauki in nasveti. Celo o davkih marsikdo ne ve drugega, kot da so veliki in da jih težko plačuje, dočim ne zna razločevati razne vrste njih. G. Hribar odvrne, da društvo ustanovi pisarno, kjer se bodo brezplačno dajala vsakovrstna pojasnila za podelitev kake obrti, glede rekurzov itd. G. Verovšek omeni, da pojde društvo na roko zlasti obrtnikom, katerim bo preskrbelo tudi kavčico, če bo treba. G. Bizjak se je zadovoljil s pojasnili in želel, naj bi društvo storilo potrebne korake, da dobi vodmatski okraj, ki je pred nekaj leti prišel pod mesto, tiste 20letne davčne olajšave, kot jih ima mesto, in ne samo 12letnih. G. predsednik je obljubil, da bo društvo storilo vse potrebno in da pojde k županu in obč. svetu radi tega. Nato se je še izražala želja, naj bi društvo podzelo na pristojnih mestih, da se vodmatske ceste zboljšajo in da bi imele nekoliko več razsvetljave. Ker se ni nihče več oglasil k besedi, zaključil je g. predsednik zborovanje, pozivajoč na vstrajno delovanje vseh odborikov in sploh vseh članov. — S tem imamo v Ljubljani ustanovljeni dve politični društvi in sicer za krakovskotrnovski in vodmatski okraj. Od obeh smemo pričakovati, da bosta vršili svoje namene v vsakem oziru zadovoljivo, kar nam jamčijo delavne osebe, ki so v njunih odborih. Želeli bi bilo, da se taka društva osnujejo tudi po drugih ljubljanskih volilnih okrajih. Ko bodo ljudje videli, da ta društva nudijo res lepih gmotnih koristi, bodo radi pristopali vanje. Snovanje takih društev je potrebno tembolj, ker klerikaleci in socialni demokratje snujejo na vseh koncih in krajih društva in se na vse mogoče načine organizirajo.

— Kongres avstrijskih in nemških notarjev na Dunaju. V soboto se je otvoril na Dunaju kongres avstrijskih in nemških notarjev. Za predsednika sta bila izvoljena tajni justični svetnik Thurn iz Kolonije in dr. Mayrhofer z Dunaja, za podpredsednike pa dr. Elze, dr. Wunder, dr. Nietsch, dr. Feyerfeil in dr. pl. Bujnowski. V meritorni razpravi sta govorila justični

7000 ljudi... Zvonika sta 42 sežnjevisoka in kupola nad cerkvenim križiščem ima od zunaj 31, od znotraj pa 20 sežnjevisočine.

Da se spozna stavbna vrednost zidane cerkve zgradbe in njene notranje umetniške okrasbe, priobčim tu obenem dvojce, troje podatkov iz dotičnega stroškovnika: Vsa djakovska cerkva t. j. njena zunanja stavba in notranja oprava je stala v skupnem znesku 1.500.000 gld. Od te skupne vsote se je bilo potrošilo: za projektiranje cerkvenega temelja 60.000 gld.; za veliki oltar v križišču 50.000 gld.; za ostalih šestor oltarjev brez kamnja 57.000 gld.; za prižnico 6290 gld.; za vse slike po zidu al fresco 90.000 gld.; za olepšavo in pozlačevanje oltarjev, lece in orgel 40.000 gld. in naposled za orgle same s 3000 piščalkami, 352 zvonikmi glasovi, opredeljenih v troje manualov po 54 not ter z enim pedalom je bilo skupnih stroškov 28.000 gld.

Iz teh posamičnih stroškovnih števil si čitatelji morejo izračunati dragoceno vrednost in očarljivo veličastnost vse djakovske bazilike, ki njej ni zlepa vrstnice niti v vsej Avstriji, kamoli na jugoslovanskem ozemlju... (Konec prihodnjic.)

svetnik Weissler in dr. Mayrhofer o enotni uredbi notariata. Kongres je soglasno sprejel od govornikov predlagane resolucije, ki temelje na tehle načelih: 1. javna poverila v službi privatnikov pristojajo edino notariatu; 2. notariat naj bo glavni poklic in naj se ne spaja z nobenim drugim glavnim poklicem; 3. predizobrazba notarja naj bo enakovredna predizobrazbi sodnika in odvetnika; 4. pravico nadzorstva in disciplinarnega sodstva se naj prepušti razsodišču, ki ga iz svoje srede volijo notariji sami. Notarja dr. Denner in dr. Batek sta referirala o reorganizaciji notarskih poslov in o kompetenci meddržavnega prometa. Dr. K. Wagner je predlagal ustanovitev stalnega odbora notarskih združenj. V tem odboru bi naj bilo predsedstvo nemškega notarskega društva in predsedstvo centralne zveze avstrijskega notarskega društva. »Stalni odbor mednarodnega notarskega kongresa« bi naj imel nalogo predložiti resolucije kongresnih razprav avstrijski in nemški vladi ter odboru mednarodne mirovne konference v Hagu; poleg tega bi naj ta odbor skliceval mednarodne notarske konference. Po daljši debati je kongres soglasno sprejel dr. Wagnerjeve predloge. V stalni odbor mednarodnega notarskega kongresa sta bila izvoljena za predsednika justični svetnik Thurn iz Kolonije in dr. Mayrhofer z Dunaja. Zvečer je mestna občina priredila na čast notarjem banket, ki se ga je kot zastopnik občine udeležil podžupan dr. Neumayer in kot zastopnik pravosodnega ministrstva ministerialni svetnik dr. Schauer.

— Klerikalno maščevanje. V zahrbtnih sredstvih pri maščevanju so klerikaleci mojstri. Zastupljati vodo, zadajati živini itd. je klerikalcem največje veselje. Vsled hujškarije v »Slovencu« in »Domoljubu« je v Preserju nadučitelj g. Korbar poglavljen za pravcatega poglavarja vseh vravog. Najhujše pa jezi klerikalno drhal, ker gosp. Korbar prezira vse podle napade s ponosno zavestjo, ki jo more imeti le mož, ki je popolnoma na svojem mestu. Ako pa odgovori kdaj, odgovori tako pikro, da vsak udarec zaskeli, a možato se vselej podpiše. Njegovih pišč se tedaj klerikaleci boje, še bolj pa menda njegove pesti, zato se mu ne upajo približati od spredaj. Maščevali pa so se ravnokar na pristno klerikalni način. V noči od sobote na nedeljo so mu prevrnili čebelnjak, ki je bil poln živih panjev. Pri tem barabskem delu je moral biti udeležnik več krepkih klerikalnih rok, zato pa je upanja, da pobožne falote zaloti roka pravice. G. Korbar ima znatno materialno škodo.

— Spremembe v davčni službi na Štajerskem. Premješeni so davčni asistenti K. Schmidt iz Ptuja v Meran, Fr. Košar iz Ormoža v Rogatec, Jos. Sprah iz Hartberga v Celje, Ig. Ozvatič iz Lipnice v Konjice, K. Bernard iz Rogateca v Kozje, Fr. Pihler iz Brežic v Slov. Gradec. Nadalje sta premješena davkar R. Krašovic iz Kozjega v Laško in oficijal Fr. Topolnik iz Kozjega v Oberzeiring.

— Učiteljske spremembe na Štajerskem. Nadučitelj pri Sv. Vidu niže Ptuja je imenovan učitelj Ivan Hauptmann iz Vurberka, na nemški šoli v Laškem pa dosedanji nadučitelj v Štoreh Mat. Hötzl. Stalni učitelji oziroma učiteljice so postali: Josip Bizjak na Vranskem, Gustav Vodušek ml. v Trbovljah, Jurij Železnik pri Sv. Venčesu na Pohorju, Josip Rainer v Gornji Polskavi, Karolina Hinterlechner v Blagovni, Jospina Klein na Frankolovem, Marija Fink iz Kindberga v Laškem in Viktorija Kosi v Teharjih. Premješena je učiteljica Hermina Stritar iz Braslovč k Sv. Vidu v Grobelno.

— Sodna vest. Avskultant dr. Alojzij Gradnik v Gorici je premješčen k okrajnemu sodišču v Krminu.

S sokolske slavnosti v Ribnici. V izložbi trgovine gosp. L. Schwentnerja v Prešernovih ulicah so razstavljeni krasni fotografirani posnetki g. Avgusta Bertholda s sokolske slavnosti (na vezbalšču) v Ribnici. Opozorja se slavno obdobje, posebno še g. Sokole in udeležence omenjene slavnosti, da si ogledajo slike, katere se lahko dobe v trgovini g. L. Schwentnerja!

Slovensko gledališče v Gorici. »Narodna prosveta« v Gorici je sklenila s tržaški gledališčem pogodbo, da pride v prihodnji sezoni 10krat v Gorico Tako bodo imeli v Gorici 10 dobrih predstav stalnega slovenskega gledališča.

Srednješolska vest. Za prozoričnega učitelja na gimnaziji v Kočevju je imenovan suplent Gustav Wiesener.

Darilo »Radogoj« je poslala rodbina I. Lajovic iz Gradca pri Li-

tiji mesto venca na krsto umrle gospe Minke Robavs iz Šmartna. Iskrena zahvala.

Delavsko bralno društvo v Idriji in orkestrski in pevski zbor »Struna« priredita v nedeljo, dne 15. septembra t. l., v veliki dvorani Nar. italnice koncert.

Slovensko pevsko društvo »Lipa« priredi v soboto, t. j. 5. oktobra, veliko vinsko trgatv v gostilniških prostorih g. Polška na Marivovi cesti št. 35. Spored se pozneje naznani.

Dijaški koledar za 1. 1907/8. V najkrajšem času izide »Dijaški almanah za 1. 1907/8«, na katerega že sedaj opozarjamo naše dijaštvo. Vsestransko bogata vsebina in pri tem nizka cena — eno krono, nam je porok, da bo dijaštvo rado po njem seglo. V koledarju bodo uvrščeni spominski dnevi, sledile bodo razne tabele in obširne informacije o vojaški dolžnosti. V oddelku »Solstvo« bodo označene vse visoke šole, katere pohajajo Slovenci, informacije o vpisovanju in o študiju bodo zlasti pri univerzi in tehniški temeljite. V oddelku »O našem dijaštvu« bo na prvem mestu kratek zgodovinski pregled, nato pa slede informacije o narodno-radikalnih in drugih slovenskih akademskih društvih, o ferijalnih organizacijah, o naši dijaški žurnalistiki in nazadnje o podporništvu slovenskega dijaštva. Člankovi del bo obsegal sledeče članke: »Narodno-radikalno gibanje«, »Znanost in verstvo, verstvo in šola«, »Dijak in podrobno delo«, »Alkohol in etika« ter »Aforizme o slovenskem dijaštvu«. Upamo, da smo z izdajo dijaškega koledarja ustregli davni želji našega dijaštva, ki je moralo doslej segati po tujih podobnih proizvodih. Vse tu naznanjene knjige se dobivajo v »Narodni knjižnici«.

Društvo knjigovezov črtalcev, izdelovalcev usnjene lepotečja, izdelovalcev lepinskih predmetov, izdelovalcev tokov in njih pomožnih delavcev in delavk Avstrije ima svojo podružnico v Ljubljani, ki je na željo vseh knjigoveških delavcev in delavk vsled neznosnih draginskih razmer ki se vedno poostrejuje, predložilo delodajalcem tarif z željo, da odgovore na te zahteve zanesljivo do 24. septembra t. l. Zahteve knjigoveškega osebja so: I. Delavni čas. 9 ur delavnih brez odmora za malico. II. Minimalna plača za delavce. a) Za delavce, ko so oproščeni tedenska plača 16 K; b) za delavce po enem letu oproščena tedenska plača 20 K; c) za delavce takozvane Kundschaftsarbeiter in vezalce papirja tedenska plača 26 K; d) za delavce protokolov in za zlatorezce (Protokoll-und Goldschmittarbeiter) tedenska plača 28 K; e) za delavce specialne, t. j. ročne in s strojem, polzlatarje in galanterijske delavce tedenska plača 32 K; f) delavcem, ki so že pred to zahtevo imeli tu navedene plače, se mora plača povišati za 10%. III. Minimalna plača za delavke. a) od 4. tedna naprej do prvih 6 mesecev tedensko 6 K; b) od 7. meseca do enega leta tedensko 8 K; c) od 2. leta naprej tedensko 10 K; d) delavke pri strojih tedensko 14 K; e) delavkam, katere so imele že pred to zahtevo tu navedene plače, se mora plača povišati za 10%; f) delavkam, ki pa imajo akordno delo, se mora plača akordnemu delu povišati za 10%. IV. Delo o praznikih. a) Postavni in v deželi običajni prazniki se morajo plačati; delo o praznikih je plačati kot čezurno delo; b) na dan pred velikimi prazniki, t. j. pred Novim letom, Veliko nočjo, Binkošti in Božičem pa mora biti najmanj dve uri prej delopust kot sicer. V. Čezurno delo. Čezurno delo se pa sme le v zelo nujnih slučajih izvrševati in to največ tri ure na dan, mora se pa odškodovati s 3% od tedenske plače (t. j. po 3 h od plačilne krone). Čez triurno delo se mora dvojno odškodovati. VI. Učenci a) Glede stanja učencev sme imeti podjetnik na vsake 3 pomočnike po 1 učenca in to do 12 (dvanajst pomočnikov); čez dvanajst pomočnikov pa na vsakih nadaljnjih 5 (pet) pomočnikov po enega učenca. Pri všteti učencev, do katerih je podjetnik upravičen, je samo stalno uslužbene pomočnike vpoštevati. b) Učenci se smejo samo za tehnična dela uporabljati. c) Le telesno krepko razviti in z zadostno šolsko naobrazbo opremljeni učenci se smejo sprejemati ozi. uporabljati. Šolske naobrazbe mora učenec imeti s polvoljnim uspehom dovršeni najmanj 6 razred ljudske šole ali pa prvi razred srednje šole. VII. Zaupniki. V vsaki delavnici je priznati podjetniku enega zaupnika organizacije; dolžnost le tega je eventualne diference ki bi nastale med delavcem in delojemalcem v soglasju z delojemalcem poravnati. VIII. Klavzula. Vsled teh zahtev se ne sme noben delavec ali delavka po sklepu predstojedčega tarifa najmanj šest mesecev odpustiti; le v slučaju pomanjkanja dela je upravičen delodajalec delo tudi preje od-

povedati. IX. Predstojedči tarif velja do 1. prosinca 1910. — Železi je, da bi se med delojemalci in med delodajalci doseglo mirnim potom sporazumljenje. Da so draginske razmere res neznosne, to je pač znana stvar.

Kočevarji demonstrirajo. Zaradi strupene klerikalne pisave lista »Gottscheer Bote« so priredili napredni kočevarski Nemci dne 5. t. m. burne demonstracije pred uredništvom in župniščem.

Celovška višja dekliška šola, s katere so svoj čas pahnili slovenskega profesorja Apiha, se je opustila. Vzroki niso znani.

Uvrstitve letošnjih novincev. V Ljubljano pristojni novinci se uvrste: a) v vojsko: ves prvi razred in od drugega razreda do žrebne številke 35; b) v domobranstvo: ostali drugi razred in pa tretji do žrebne številke 17 $\frac{1}{2}$; c) v nadomestno rezervno vojske: tretji razred od žrebne številke 33 do 83.

Ves tovarni promet tukajšnjih železnic je vsled še vedno se vršilih transportov zastal tako, da se sploh ne sprejme nobeno tovarno blago do 12. t. m.

Strela je udarila danes ponoči v hlev hotela »Kramer« v Logatcu. Nastal je hipoma požar in uničil več voz. Zgorela je tudi nova ekipaža s konjem nekega Ljubljana vred, ki ima okoli 2000 kron škode.

Socialni demokrat Čobal je bil obsojen na tridenveni zapor, ker je svoj čas v Loki pri Zidanem mostu imenoval vojske »krompirjevce«.

Sumljive smrti je umrl v Trstu triletni nezakonski otrok Ivana Kolencina in Argije Gennaro. Uvedena je preiskava.

Razširjene šole na Štajerskem. Petrazredni v Poljčanah in Trbovljah (Vode) se razširite na šestrazredni.

Nesreča. V Štoreh pri Celju se je ponesrečil rudar Grčar. Povožil ga je na rudniški železnici s kamenjem obložen voz. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Mariborsko porotno sodišče. V prihodnjem porotnem zasedanju, ki se začne 16. t. m., pridejo na vrsto sledeči slučajji: 16. septembra Peter Schauerl uboj; dne 17. Ferdinand Leskovar, odgovorni urednik »Slov. Gospodarja«, zaradi razžaljenja časti (tožitelja notar Stupica in veleposelnik Friedrich); dne 18. Fr. Berglez uboj in Ida Wutschina tatvina.

Ponesrečil se je 9. t. m. zjutraj ob 8. uri gimnazijec 14 let stari Stanko Kuhel. Lezel je v Mojstrani na skalovje ob cementni tovarni. Ko je prišel kakih 50 m visoko, hotel je pozdraviti spodaj nahajajoče se ljudi. Držel v roki zeleno vejico zamahnil je z roko in zaklical. Pri tem mu je spodrsnilo na pusti travi in padel je čez skalo. Ljudje so ga videli padati. Obležal je nezavesten in čez pol ure je umrl. Doma iz Ljubljane.

Nesreča. 20letni Jan. Škrabe iz Št. Pavla pri Preboldu je šel v nedeljo proti osmi uri zvečer ob železniški progi Velenje-Celje. Bil je nekoliko vinjen. Kakih 500 m pred postajo Št. Peter pridrdra za njim vlak, ga podere in mu odreže desno nogo pod kolenom. Desna roka mu je na več krajih zlomljena in meso visi od nje, pa tudi na glavi je znatno poškodovan. Strojevodja očitno ni opazil nesreče; kajti šele v ponedeljek zjutraj so našli nesrečnika pod progo, mlo proseč pomoči. Peljali so ga v Celje v bolnišnico. Ker je izgubil obilo krvi, ni upanja, da bi okrevl.

Glas iz občinstva. Pred nedavnim je cestni erar napravil ob kraju Dolenjske ceste nekako pešpot. Postavil je seveda tudi običajne svarilne tablice, ki pa so od rje tako razjedene, da se sploh čitati ne morejo. Teh tablic ni treba nič prenoviti, kajti potem se bi morda vendar kdo peljal po tej strašno zanemarjeni in s plevelom porastli pešpoti.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 300 Hrvatov, 60 Ogrrov, 70 Macedoncev, 30 Slovencev in 25 Kočevarjev.

Izgubljene in najdene reči. Izgubljen je bil temen havelok, katerega je našel prostak c. in kr. pošpolka Gabriel Jelling.

Ljubljanski sekstet na lok koncertuje danes v kavarni »Avstrija«. Začetek ob 10. uri. Vstop prost.

Društvena godba ljubljanskega hotela »Lloyd«, na Sv. Petra česta, društveni koncert z a člana. Začetek ob polu osmih zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 vinarjev.

Errata corrigere! V poročilo o razvitju zastave »Ribniškega Sokola« se je vrnila neljuba pomota. V poročilu se pravi, da se je slavnosti udeležila tudi »Požarna bramba« iz Srednje vasi, pravilno pa bi se moralo glasiti, da je na slavnosti prihitela tu-

di »Pozarna bramba« iz Dolenje vasi. — Med Jugoslovanskimi vestmi se navaja kot načelnik srbskega »presbira« J. Ivanovič, pravilno bi se moralo glasiti Ivančič.

Avstrijski ali italijanski zrakoplov? Poročali smo že, da so v soboto opazovali na Notranjem velikem zrakoplov. Z druge strani se nam v tem oziru poroča: V soboto okoli dveh popoldne smo opazovali med Logatecem in Rakom v višini kakih 3000 m plavati velik zrakoplov in sicer v smeri proti jugozapadu, torej proti Gorici. Znano je, da so se pri velikih vojaških vajah na Koroskem rabili zrakoplovi. Ali je bil morda eden izmed teh zrakoplovov zanešen na Notranjsko? Čitati ni bilo nikjer, da bi vojaška uprava pogrešala kak zrakoplov. Morda pa je bil to laški zrakoplov, ki je opazoval vaje na Koroskem in ki se je po končanih manevrih preko Gorice zopet vračal na Italijansko? Vsekakor bi bilo interesantno to stvar dognati in ji priti do dna.

Konzularni pravni zastopnik v Nišu. C. in kr. avstro-ogrski konzulat v Nišu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je c. kr. ministrstvo vnanjih zadev na mesto odstopivšega konzularnega pravnega zastopnika Demetra Hlizonoviča imenovalo v Nišu nastanjenega odvetnika Demetra Lj. Pavloviča za konzularnega pravnega zastopnika, ki je c. in kr. konzularnega urada in sicer z dolžnostjo, da prevzema zastopanje avstrijskih in ogrskih državljanov ter bosensko-hercegovinskih deželanov pred kr. srb. oblastmi, v okraju navedenega konzularnega urada ter pred njih višjimi instancami pod istimi pogoji, pod katerimi je upravičen oziroma dolžan prevzemati zastopanje srbskih pravnih zadev.

Bivši basist slovenskega gledališča v Ljubljani g. Julij Betetto je te dni odšel na Dunaj, da si pridobi najvišjo izobrazbo v pevski umetnosti. Obiskoval bo konservatorij.

Pobožni trgovski minister. Kakor poročajo klerikalni listi, razpošilja trgovsko ministrstvo te dni odlok na svoje uslužbence, da morajo ob nedeljah in praznikih izvršiti svoje verske dolžnosti in morajo vsled tega imeti svoje urade zaprte. Navadno so ob nedeljah zaprti uradi in trgovine, da si uradniki in uslužbeni odpočijejo od tedenskega napora. Vršitev verskih dolžnosti je vendar privatna stvar posameznika.

*** Drobne novice.** — Za podporiranje častnikov 47. polka je naložil imetnik tega polka grof Beck povodom svoje 25letnice 16.000 K.

— Minister Kossuth se je vrnil iz Karlovih varov precej ozdravljen v Budapešto.

— Elektrono razsvetljenje Niagarskega vodopada. Ob slovesnih vodopadnih Niagare so napravili 50 reflektorjev, s katerimi mečejo na vodopad fantastične žarke v vseh barvah, in sicer s svetlobo 1 bilijon 115 milijonov (?) sveč.

— Požar v pristanišču v Antverpnu je napravil škode nad 4 milijone kron.

— Škod svobodomislicev v Pragi je otvoril češki profesor filozofije dr. Krejčí. Na čast zborovalcem se vrše slavnostne predstave v češkem in nemškem gledališču.

— Bivši dalmatinski deželni poslanec Zaffron bo baje v najkrajšem času poklican v gosposko zbornico.

— Grofica Montignoso se poroči? Pariški časopisi so prinesli malo verjetno vest, da se 37letna grofica Montignoso poroči te dni v Londonu s 26letnim florentinskim pevcem Tosellijem. V toskanski rodbini o tem ničesar ne vedo.

— Svojo ženo je zastrupil blizu Brna posestnik Nemczansky.

— Kuga na otoku Mitilene se širi. Baciile so zanesle podgane z ladij.

— Zborovanje kmetijskih zadrug se vrši ravno v Belgradu. Udeležnikov je nad 6000. Tudi iz Avstrije so prišli gostje.

Umor grofa Komarovskega v Benetkah. Včeraj je ruski grof Komarovski v Benetkah umrl vsled ran, ki mu jih je zadal Naumov. Sedaj je dognano, da je bil morilec le slepo orožje v rokah grofica Tarnovskega in odvetnika Prilukova. Zadnja dva imajo namreč zaprta pri deželni sodišču na Dunaju. Dr. Prilukov je takoj po prvem zaslišanju priznal, da je strašni umor izmisli in pripravila grofica Tarnovska, ki je skušala najprej pregovoriti njega, naj umori grofa, za kar mu je obetala zakon ter mu tudi dala 100.000 frankov za nagrado na račun pol milijona zavarovalnine, ki bi jo dobila ona po grofovi smrti. Prilukov ni hotel izvršiti umora, zato je zbudila v Naumovu ljubosumnost, da ga je lahko porabila za slepo orožje. Peljala se je z njim v Kijev, kamor je brzojavil Prilukov dogovorno z grofico pod imenom grofa Komarovskega, grozil grofici z

bičem ter sramotil Naumova. To je Naumova jako razkačilo — in grofica je znala maščevalnost podžigati — da se je peljal v Benetke ter ustrelil grofa. Grofica je takoj vprašala brzojavno nekega znanega ji častnika v Benetkah, ali je grof mrtev. — Grofica Tarnovska je pri zaslišanju tudi Prilukovu v obraz rekla: »Lažete!« ter trdovratno tajila, končno pa le med ihtenjem priznala, da sta s Prilukovom najela morileca; vendar skuša glavno krivdo zvaliti na Prilukova. — Dunajsko deželno sodišče vodi stvar le začasno, dokler se ne rešijo dogovori, da se izroči grofica in Prilukov italijanskim, oziroma ruskim sodiščem.

*** Plačnje muhe komad po 50 centov.** »Doo«, znani učitelj muh, katerega poznajo vsi stewardi nemških parnikov v Hobokenu, moral je nedavno bežati iz pomolov Severonemškega Lloydja v imenovanem mestu, ker je mudil stewarda pri delu. Stewardi so namreč zanj lovili muhe. »Doo« pride na pomole vedno, kadar pride kak nemški parnik in plačuje stewardom za vsako evropsko muho po 20 centov, seveda samo za take, ki so popolnoma zdrave in nepokvarjene. Največ muh pride naravno v medkrovi, toda »Doo« kupuje tudi muhe iz prvega in drugega razreda. Kupec evropskih muh je namreč lastnik cirkusa, v katerem igrajo izključno le muhe. Ta cirkus je vedno pridružen kakemu velikemu cirkusu kot posebna atrakcija, katero si ogledajo obiskovalci, predno se prične predstava in s tem se »Doo« že celo vrsto let lepo preživlja, to tembolj, ker naša vlada še ni določila carine na uvoz evropskih muh. Domače ameriške muhe niso za rabo v cirkusih in vsem entomologom je znano, da so evropske muhe izdatno bolj inteligentne, kakor ameriške, zlasti pa še one, ki prihajajo iz Nemčije, kjer se sedaj tudi muhe ravno po nemškem cesarju.

*** Koliko papirja porabijo častniki?** Na celim svetu izhaja 30.000 dnevnikov, ki se tiskajo v milijonih izvodov. Za ta papir se porabi povprečno na dan 1000 ton papirne mase. Ker izide vrhunskega povprečno na dan po 200 knjig, potiska se na leto približno 375.000 ton papirja. Pri tem pa ni v računu papir za zavijanje, pisanje itd. Da se proizvajajo toliko papirja, pasti morajo celi gozdovi. Vsako leto izgine v ta namen 1250 milijonov kubnih metrov lesa. Od teh potrebuje Amerika sama 900 m³, dočim pride na Evropo 350 milijonov m³. Kaj bo s papirno industrio, ako izginejo ameriški pragozdje?

Gospodarstvo.

Dobavni razpis. C. in kr. poveljništvo pomorskega arzenala v Pulju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo pri omenjenem poveljništvu vršila dne 30. septembra 1907. ob 4. uri pop. ponudbena razprava za dobavo potrebnih c. in kr. pomorskega arzenala v Pulju za leto 1908. Dobaviti bo med drugim: deske, volno, blago iz usnja, laneno olje, barve, milo, sveče, metle, krtače, ogelje, vrvi, koče, jekleno žico itd. Ponudbe je najkasneje do 3. ure popoldne navedenega dne pri adjuntaturi gori omenjenega poveljništva v Pulju vložiti. Dobavni razpis, splošni in specijalni pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 10. septembra. Danes zvečer prispejo semkaj člani ogrske vlade, med njimi tudi naučni minister Apponyi. To je nekaj izrednega, da se udeležijo nagodbnih pogajanj tudi Apponyi, in gotovi krogi se trudijo dokazati, da pride Apponyi z drugimi ministri samo radi tega na Dunaj, da bo za tolmača trgovinskemu ministru Kossuthu, ki ni docela več nemškemu jeziku. Da ta vest ne odgovarja resnici, je na dlani. Prihod Apponyijev ima velepolitičen pomen.

Dunaj 10. septembra. Danes ob obletnici smrti cesarice Elizabete je bila v kapucinski cerkvi svečana maša-zadušnica. Maše se je udeležil cesar, nadvojvode in razni dostojanstveniki.

Dunaj 10. septembra. Danes je prvi dan, ko se ni prijavil noben novi slučaj obolenosti na osepnicah.

Budimpešta 10. septembra. Organ ministra Kossutha »Budapest« piše, da se bodo nagodbena pogajanja razbila najbrže takoj prvi dan. Ako ne bo mogoče doseči med obema vladama sporazumjenja, ne bo Becku in Wekerlu preostajalo drugega, kakor demisionirati.

Budimpešta 10. septembra. Minister zunanjih del Andrássy izjavlja, da je med poštnicami delal na volilni reformi in da je izdelal nadrobni operat, ki ga predloži mi-

nistrskemu svetu v najkrajšem času. Njegov načrt volilne reforme varuje narodni značaj madžarske države.

Budimpešta 10. septembra. Ogrski parlament se sestane 10. oktobra. Socijalna demokracija proglasa, da bo organizirano delavstvo pričelo 10. oktobra generalni štrajk, v katerem bo vztrajalo vse do tlej, dokler vlada striktno ne obljubi, da izvede nemudoma volilno reformo na podlagi splošne in enake volilne pravice. »Nepazava«, socijalistiško glasilo, pozivlja somišljenike, naj smatrajo 10. oktober kot praznik, na katerem mora mirovati vse delo.

Gibraltar 10. septembra. Pod poveljstvom generala Canona je odšlo 7000 mož v Maroko.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 4. septembra: Andrej Vičič, strojev. 36 let. Bohoričeva ulica 16. Jetika.

Dne 6. septembra: Jernej Velkavrh, delavčev sin. 4 mes. Hrenove ulice 5. Črevesni katar. — Terezija Durjan, gostija. 68 let. Raddekega cesta 11. — J. Ij. Tomić, prisiljenec. 32 let. Poljanski nasip. Se je obesil.

V deželni bolnici:

Dne 1. septembra: Jakob Ardigal, mesarski pomočnik. 51 let. Vulmus lacer contus. capitis. — Ignacij Lisec, hlapec. 50 let. Jetika. — Karol Tihel, čevljar. 35 let. Jetika.

Dne 3. septembra: Fran Padar, dninar. 58 let. Jetika.

+

Rodbina Kuhelj javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znanem da je včeraj, v ponedeljek, dne 9. septembra 1907 nenadoma preminul nepozabni sinek

Stanko

učenc III. razr. na c. kr. drž. realki v zorni dobi 14 let. 3013

Pogreb dragoga pokojnega bo jutri, dne 11. septembra 1907 na pokopališču na Dovjem.

Mojstrana, 10. septembra 1907.

(Posebna naznanila se ne izdajajo.)

Meteorološko poročilo.

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
9. 2. zj.	742.9	16.1	sl. svzh.	oblačno
10. 7. zj.	742.4	15.1	brezvetro	oblačno
9. 2. pop.	742.4	17.9	sr. jvzhod	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura: 18.1° normala 15.7° — Padavina v mm 3.5.

Sinoči močna nevihta na severovzhodu in vzhodu

V splošno znanje.

Dovoljujem si naznanjati, da sem prodal svojo obrt za plakiranje tiskovin **g. Alojziju Smoletu** v Ljubljani.

Na novo sta pa odprla tako obrt gg. Matelič & F. Perdan, in ta dva konkurenta razširjata lažne vesti o mojem nasledniku in posebno opozarjam gg. hišne posestnike, naj obravna mojemu nasledniku svojo naklonjenost, ker je mlad in jako pridn človek, in naj mu ohranijo še naprej prostora, kjer se nahajajo njegove table za plakiranje. Ker pa gg. P. Matelič in F. Perdan mene obreknejo, da sem prodal svojo obrt za plakiranje nekemu židu, prosim naj se gg. hišni posestniki in slav. občinstvo ne ozira na taka ostudna obrekovanja.

Tudi naznanjam, da sem obenem vložil tožbo proti P. Mateliču in Fr. Perdanu.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Kališ.

Globin

je

najboljše in najfinejše čistilo za čevlje

Dobranja usnje mehko in trpežno. 799 II 195

Vajenec, Učenca

star od 15–18 let, se sprejme za večjo mesarsko obrt. **Jožef Jesih, mesar v Medvodah.** 3019-1

Trgovski sotrudnik, večje mešane stroke, želi sedanjo službo menjati do 15. oktobra. Ponudbe pod »Solidnost 100« na upravnishvo »Slov. Naroda«. 3011-1

2 gospodični

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Pod trančo št. 2, III. nadstropje. Istotam pouk na klavir. 3041-1

Učenec

star 14 let, zmožen slov. in nem. jezika se takoj sprejme v 2957-6 trgovino z mešanim blagom. **D. Repe na Bledu.**

Seydlin

Zlata svetinja Berolin, Pariz, Rim itd. 3002-2

Najboljše kozm. čistilo za zobe

Izdaje: O. Seydlin Stritarjeva ulice 7.

V kavarni J. Vospernig

vsako sredo in soboto **KONCERT** seksteta na lok. Začetek ob 1/2 11. zvečer. Vstop prost. 30.5

Stanovanje.

Zaradi proslitve iz Ljubljane se oddaja s 1. oktobrom ali novembr. stanovanje v II. nadstropju, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in pritlikin. Več se izve istotam, **Breg 16, II. nadstr.** 3042-1

Kontorista,

samca, prostega vseh vojaških dolžnosti, popolnoma večšega slovensčine, hrvaščine in nemščine v govoru in pisavi, sprejme trdka **Karš & Stoeckl, Bremen.** Nastop začetkom oktobra. Začetna plača 130 mark mesečno. Blagobotne ponudbe na gorajšnje trdko. 3019-1

Kot vzgojiteljica

išče službe učiteljica ženskih ročnih del za ljudske in meščanske šole z izvrstnim izpričevalom. Naslov pove upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 3053-1

Preklic.

Podpisani Matija Ivanc iz Strmca javno izjavljam in preklicujem, da so bile vse besede, ki sem jih govoril zoper Franjo Ponikvarja, posestnika in župana v Sv. Vidu, izmišljene in neresnične, ter radi tega gospoda Ponikvarja javno prosim oprostjenja.

Strmec, dne 9. sept. 1907.

Matija Ivanc.

3052

za specerijsko in železninsko trgovino se sprejme takoj.

Istotam se kupi že rabljeno, pa dobro ohranjeno 3029-2

Kolo.

A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 15.

Mizarstvo

na Bledu (zdravilišče), dobro idoče, se proda zaradi družinskih razmer. 3031-2

Pojasnila daje g. **Muner na Bledu.**

Mesarski pomočnik

pošten, pridn in ročen, kateri se na razsekavanje mesa kakor tudi vsa dela pri teletih in prešičih dobro razume se sprejme s 1. oktobrom. Kje, pove upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 2889-5

Mladika

opozarja sl. občinstvo na svoj slovenski internat in na I. razred zasebne dekliške ljudske šole, ki se otvorita v Ljubljani s pričetkom prihodnjega šolskega leta. 2612-3

Pojasnila daje odbor društva »Mladike« **Gospoke ulice št. 8.**

Različni portali

in različne izložbene omarice se radi prenovitve trgovine ceno prodajo. Ogledajo se lahko na Mestnem trgu št. 11 pri **Fr. Jgliču.** 2988-9

Spretni delavci za veliko delo

(Grossarbeiter) dobe stalnega opravila. Krojaštvo **Hallwachs, Trst, Torre bianca 14.** 3021-2

20 izvežbanih dobrih zidarjev

se sprejme takoj v delo, katero traja do zime, proti dogovorjeni dobri plači.

Oglasi naj se v **Predovičevem selu, občina Moste pri Ljubljani** **Fran Pregelj,** 3040-1 stavbnik.

Prodajalko

steklarske stroke išče trdka **Avgust Agnola** v Ljubljani. Zahteva se popolna znanost slovenskega in nemškega jezika. Reflektantninje na to službo naj se predstavijo do 15. t. m. v prodajalni na **Dunajski cesti št. 13.** 3048

Prof. dr. pl. Valenta

se je vrnil in ordinuje od 2 do 4 pop. 3047-1

Dijaki

iz dobrih hiš se sprejmejo na stanovanje in hrano ter vestno nadzorstvo. V bližini realke in obeh gimnazij. Kje, pove upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 3043-1

Narodna knjigarna

Ljubljana, Turčičev trg 3

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfovo ulico št. 12

4012 125 Številka telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **izborna**

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

tesarjev

sprejema proti dobremu plačilu
Ivan Zakotnik, tesarski mojster,
Dunajska cesta št. 40. 1666-49

Službe išče gospica,

ki je dovršila s prav dobrim uspehom
trgovsko šolo, v kaki trgovini ali
pisarni, v mestu ali na deželi.
Pismene ponudbe pod „H. I. Go-
renja vas št. 23. p. Ribnica. 2963 3

več kovaških

in mizarskih pomočnikov
in tudi več šivilj
sprejme takoj Fr. Žnidaršič, trgovec
v Šapianah v Istri. 3023 2

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje,
v mirno boljše rodbino.
Kje, se izve v upravnistvu „Slov.
Naroda“. 2942-2

Več mizarskih pomočnikov

sprejme
Karel Oberhuber
na Bledu, na Kranjskem. 3030-2

Nova hiša

z vrhom
se radi družinskih razmer
pod jako ugodnimi pogoji
proda. 3016 2
Poizve se pri lastniku v Zg. Šiški št. 97.

Dva dijaka mlajša ali

dve deklici
se sprejmeta na hrano in stanovanje v
boljšo rodbino. 3010-2
Več se izve v upravnistvu „Sl. N.“

Vajenca

išče večja trgovina na Dolenjskem.
Ponudbe na upravnistvo „Sloven-
skega Naroda“ pod št. „100“. 2940 7

Gospica

ki je že nekoliko privajena trgovine želi
službo kot blagajničarka ali prodajalka s
primerno mesečno plačo.
Ponudbe na upravnistvo „Slovenskega
Naroda“ pod „L. P.“. 3039 2

Kupise
malorabljen
napol pokrita kočija
za enega konja.
Kranj, hotel Nova pošta.

Ces. kr. avstrlijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

4-58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž (Samo ob nedeljah in praz-
nikih od 2. junija do 8. septembra.)
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.
7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Ru-
dolfovo, Straža-Topolice, Kočevje.
9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo
od 1. junija.)
11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trst d. ž.,
Beljak, Celovec, Trbiž.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Ru-
dolfovo, Straža-Topolice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trst d. ž.,
Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo,
Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Gorica, Trst d. ž., Trst d. ž.,
Beljak, Trbiž.

Dohod v Ljubljano juž. žel.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Topolice,
Rudolfovega, Kočevja.
9-45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Praga,
Celovca, Beljaka, Gorice, Trst d. ž., Trsta
d. ž.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Ce-
lovca, Beljaka, Gorice, Trst d. ž., Trsta
d. ž.
6-58 zjutraj. Osebn. vlak iz Trbiža, Go-
rice, Trst d. ž., Trsta d. ž.
8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Ru-
dolfovega.
11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Trbiža
Praga, Celovca, Beljaka, Gorice.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Straže-
Toplice, Rudolfovega, Kočevja.
4-38 popoldne. Osebn. vlak iz Trbiža,
Celovca, Beljaka, Gorice, Trst d. ž., Trsta
d. ž.
6-50 popoldne. Osebn. vlak iz Jesenic, Praga,
Celovca, Beljaka. (Samo od 1. junija.)

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Mešani vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9-55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje
evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Penzijonat za dijake

v Idriji.

S pričetkom šolskega leta 1907/08
se otvori v Idriji **modern penzijonat**
za dijake pod strogim nadzorstvom.
Učencem je na razpolago zdravo stano-
vanje, velik vrt, kopališče, električna
razsvetljava, klavir in vse za vzgojo
potrebne udobnosti. o o o o o o

~~~~~

Cena mesečno 50 kron. ==

~~~~~

Natančnejši
podatki pod
naslovom:
„Penzijonat,
Idrija“.

Za 18 gld. se dobi:

za gospode

Površnik ali zimska suknja o o
Sacco obleka o o o o o o
Posebne hlače o o o o o o
Modni telovnik o o o o o o

Za 18 gld. se dobi:

za dame:

Modni paletot ali jopca o o o o
Kostum o Pelerina s kapuco
Modno krilo o o o o o o
Bluza o o o o o o o o o o

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Bogata zaloga konfekcije za dame, dečke in deklice do najfinejših kakovosti po čudovito nizkih cenah.

Za 9 gld. se dobi:

za dečke:

Površnik ali zimska suknja o o
Obleka o o o o o o o o o o
Posebne hlače o o o o o o o o
Čepica o o o o o o o o o o

Za 9 gld. se dobi:

za deklice:

Paletot ali jopica o o o o o o
Cela obleka o o o o o o o o
Pelerina s kapuco o o o o o o
Čepica o o o o o o o o o o

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice št. 7.

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolan, čipkasti
ovratniki, čipke, vložki, svilnate
vezenine.

Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.
Svilnati in baržunasti trakovi.
Posamenterija, porte in vrvice, resice, krepince
in vrvce za tapetnike.

Krepi in flori za žalovanje.

Zlate in srebrne resice, čipke in vrvce.

Šerpe iz svile, čipk in volne.

Nogavice za dame, dekleta in otroke.
Jopice, hlače, otroške perile in odeje
za vozičke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge
iz kavnika.

Sukanec za šivanje, pletenje in vezanje.
Gumbi in različne igle.

Različne podloge in potrebščine za krojače in
šivilje.

Idrijske čipke, vezene čipke in vložki.
Pajčolani za neveste, mirtovi venoli.
Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne
obleke. 2618 6

Modrol in potrebščine za modroce.
Glave rokavice in rokavice za uniformirance,
pletene, letne in zimske rokavice.

Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.
Krtice za obleke, glave in zošce.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače,
ovratniki, zapestnice, naprsniki in žepne rute.
Prave Jägerje normalno perilo, srajce
Tricot, jopice in hlače.

Mrežaste in potoe, jopice, srajce, čepice in
pasovi za sport.

Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.

Kravate, gumbi za manšete.

Za lovce: telovniki, nogovice, rokavice in
dekolenice.

Ogrevalci za kolena, meče, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrtniki, ovratniki, robci.
Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in
drugi domači narodni izdelki itd. itd.

Gospod! Čitajte novosti, ker so za Vas
važne in koristne. Razpošiljam po
poštnem povzetju za K 12 50 krasno
dobro in moderno opravo, obstoječo
iz sledečih stvari: fina bela ali bar-
vasta srajca poljubne številke, dobro
spodnje hlače, lepo spalno srajco,
ovratnik po želji, krasno kravato, par
trpežnih nogavic, močno brisalo,
izvrstne naramnice, 3 dobre žepne
robove, vse v eni škafliji lepo aranži-
rano. Pošiljam z obratno pošto. Za
neugajajoče povrnem denar.

Pekarija

v novo zgrajeni hiši na Selu, občina Moste, blizu nove kemične tovarne se takoj odda.
Več se poizve pri E. Predoviču, Ambrožev trg št. 7. 2744-8

Sprejema zavarovanja številknega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na dolivke in mrti z manjšajočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Res. fond: 38.842.074 K. Izplačane odškodnine in kapitalje 91.936.993 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države.
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni hiši v Glogoviški ulici št. 22.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škodo ocenjuje takoj in najkvalitetneje. Ustava najboljši sloves, koder postaja.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in obsekovne namene.

V Kranju na Glavnem trgu se takoj ceno odda
nov prostoren lokal,
z velikimi skladišči, šupo in dvoriščem,
pripraven za vsako trgovino ali kako drugo primerno podjetje.
Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 2995-4

200 hl. vina

belega in rdečega ima na prodaj po jako ugodni ceni na drobno in debelo vitez plem. Thierry v Sromljah pri Brežicah. 2722-12

Vse bližje se izve pri Francu Warletzu v Brežicah.

Za slovensko gledališče
se išče
dramska sufleza.

Vpraša naj se v gledališki pisarni med 11. in 12. uro. 3084-2

Razpis.

Za zgradbo dovozne ceste k postaji nad Vrdom v cestnem okraju Vrhnika na 38.500 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do

17. septembra t. l. ob 12.ih popoldne podpisaneu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane, s kolkom za eno krono, depozitati je zapečaten z nadpisom:

„Ponudba za prevzetje gradbe dovozne ceste k postaji Vrd“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na število ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Narči, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri županstvu na Vrhniki.

Deželni odbor Kranjski.

Poslano!

Slav. občinstvu, staršem, šolski mladini ter uradom dajem na znanje, da sem primoran zaradi pomanjkanja prostora in svetlobe svojo trgovino na Mestnem trgu št. 11 moderno prezidati in ker moram svoje sedanje prostore v najkrajšem času izprazniti, dovoljujem od danes naprej vsakemu kupcu, ki si hoče prav cenó blago nabaviti in sicer na vse papirnate izdelke, pisalne in risalne potreščine ter vsake vrste galanterijsko in norimberško blago sploh vse, kar je sedaj v zalogi,

10 do 15%
popusta od računa.

P. n. trgovce na deželi opozarjam na ugodno priliko. Upam, ker je to redka prilika, da me bode sl. občinstvo mnogo posečalo v svojo lastno korist in se priporočam z najodličnejšim spoštovanjem 2189-2

FR. IGLIČ

trgovina s papirjem in galanterijo.

Na drobno in na debelo.

SUKNA

In modno 2879
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Kumpolcu
na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franco.

Roncegno

Junio Tirolsko na Valsuganski jelez. 17. ure od Tridenta, 535 m nad morjem.
najmočnejši arzenovožezni vrec,
porabljen z najboljšim uspehom in vse leto trajajoč, tudi za domače zdravljenje. V vseh deželah ga priporočajo mnogi zdravniški strokovnjaki za krvne, ženske, živčne in kožne bolezni itd. Naprodaj po lekarnah.

„Grand hotel des Bains“ in „Parkhotel“
kopališka etablissementa prve vrste

z 250 sobami in saloni, vso najmodernejšo opremo. Prekrasen, zaveten kraj, milo podnebje, veliki parki. Sezija od 15. aprila do 1. novembra. Prospekte in pojasnila daje kopališko ravnateljstvo. 2175-3

Klobuki se sprejemajo v popravo.

Deklica

pridna in poštena, s 7 razredi šole v Smiheln pri Novem mestu, 15 let stara, veča slovenskega in nekaj nemškega jezika v govoru in pisavi, želi vstopiti v kako trgovino kjer bi imela vse: stanovanje, brano in obleko. 2964-3
Več pove iz prijaznosti gosp. Ivan Radeli, posestnik, mlinar in žagar v Gornjih Ponikvah pri Trebnjem.

Opilokovan z veliko zlato svetinjo in častno diplomom na spomladni razstavi na Dunaju leta 1906.

Naravni brinovec borovničar slivovec hruševac in droženo vinsko žganje
predaja
Franc Pastotnik v Blagovici
pošta Lukovica, železniška postaja Domžale. 2563-18
Odlikovan z zlato svetinjo, zlatim križcem in častno diplomom na razstavi v Londonu l. 1906.

Vljudno se priporoča
trgovina s klobuki in črevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana,
Stari trg št. 10.
Velika zaloga, solidno blago.
2512 Cene zmerno. 1 100

C. in kr. dvorni založnik Papežev dvorni založnik

lekarnar PICCOLI, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelu)
opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Malinov sirup, najskrbneje prirejen iz aromatičnih gorskih malin, je izredno prijetno in žejo gasečo pijačo. Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 150, zaboj s 25 steriliziranimi steklenicami, katere se ne pokvari, franko zavojina K 130 iz Ljubljane Poštni zavoj, neto 3 kg, franko zavojina in poštnina K 500. Razpošilja se tudi v sodčkih po 10, 20, 40 in 100 kg. 1 kg stane 1 krono.

Tinktura za želodec je želodec krepi, telesa vzbuja, prebavno, in odprje telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vinarjev.

Naročila se točno izvrše proti povzetju. 1943-14

Železnato vino

vsebuje za slabokrvne in nerazvite osebe, blede in slabo prebavljive železnate izdelke. Ena politraka steklenica 2 kroni. Poštni zavoj s 3 steklenicami K 600 franko zaboj in poštnina.

Opeko-zidake

se dobi v poljubni množini
v parni opekarni JOS. LAVRENCIČA v Postojni.

Oznanilo.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani se prične šolsko leto za oddelke: šola za obdelovanje lesa, šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola za dame

dne 19. septembra 1907.

Na novo vstopajoči učenci in učenke se morajo v spremstvu staršev ali njih namestnikov zglasiti v ravnateljevi pisarni (Stari trg 34, Zatiški dvorec)

dne 16. ali 17. septembra

dopolndne od 9. do 12. ure ali popoldne od 3. do 5. ure.

Šola za obdelovanje lesa ima dveletni pripravilni tečaj za dečke, stoječe še v ljudsko-šolski obveznosti. Tečaj pripravlja za vstop v strokovne oddelke (mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo in kiparstvo) ali pa za vstop v katerikoli obrt; v tem slučaju nadomešča spodnje razrede nižje realke.

Zimski kurzi za stavbne obrtnike (zidarje, tesarje in kamnoseke) se otvorijo dne 3. novembra. Vpisovanje se vrši zadnje 14 dni pred pričetkom kurza. Vsak kurz traja 3 zimske semestre. Namen tem oddelkom je pripravljati obiskovalce za zakonito predpisani mojstrski izpit v navedenih stavbnih strokah. Sprejemni pogoji: I. na šoli za obdelovanje lesa:

A) V pripravilni tečaj: I. letnik: Dovoljena ljudska šola in starost 12 let (do 31. decembra 1907). — II. letnik: Znanje učne tvarine I. letnika in starost 13 let (do 31. decembra 1907).

B) V strokovne oddelke: Dovoljena pripravilni tečaj ali meščanska šola ali pa 3 razredi srednje šole (neugodni redi iz latinščine in grščine se ne vpoštevajo); starost 14 let (do 31. decembra 1907).

II. na šoli za umetno vezenje in čipkarstvo: Dovoljena ljudska šola in starost 14 let, izjemoma že 12 let (do 31. decembra 1907)

III. na obeh javnih risarskih šolah se sprejemajo učenci in učenke celo šolsko leto, kolikor to dopuščajo prestori.

IV. V zimske kurze za stavbne obrtnike se sprejemajo obiskovalci, ki imajo učni list dotične stavbne obrti in so stari najmanj 18 let. V Ljubljani, dne 1. septembra 1907. 3000-2

C. kr. ravnateljstvo.

Otvoritev trgovine.

Vljudno naznanjam p. t. občinstvu, da otvorim
v četrtek, dne 5. septembra t. l.

v Ljubljani, Židovske ulice 7
trgovino z modnim blagom

za dame in gospode ter vsemi potrebščinami
za šivilje in krojače.

Vašle svoje večletne prakse v tej stroki lahko zagotavljam, da bom zadovoljila cenjene odjemalce z najboljšim blagom po nizkih cenah ter vljudno prosim prav obilnega obiska 2958-3

Josipina Podkrajšek

preje poslovoditeljica pri tvrdki A. Šinkovec dediči na Mestnem trgu.

Naročila po pošti se bodo točno izvrševala.